

8.8.2005

1

Sjkh
Kaupunginhallitukselle

Khs dnro	2005-1543/396
Strn dnr	
Saap./Anl.	10-08-2005

Kkansl:n lausuntopyyntö 28.6.2005, 2005-1543/396

TYÖMINISTERIÖN ASETTAMAN TYÖRYHMÄN EHDOTUS HALLITUKSEN
MAAHANMUUTTOPOLIITTISEKSI OHJELMAKSI

Helsingin kaupungin tietokeskuksen lausunto Työministeriön asettaman työryhmän ehdotuksesta hallituksen maahanmuuttopoliittiseksi ohjelmaksi:

Ohjelman keskeiset teemat – varautuminen näköpiirissä oleviin työvoiman saatavuusongelmiin myös työperäistä maahanmuuttoa kehittämällä, opastusjärjestelmän luominen maahanmuuttajien tarpeisiin, kotouttamisjärjestelmän tehostaminen, väestöryhmien välisten etnisten suhteiden parantaminen sekä siitä huolehtiminen, että Suomi tulevaisuudessaakin kykenee huolehtimaan humanitaarisista ja muista kansainvälisistä sitoumuksistaan – ovat oikeansuuntaisia linjauksia.

Ohjelman sisältö on hyvin laaja, sen osoittavat esitetyt lähtökohdatkin. Samalla käy ilmi, että lähtökohtien esittely jää varsin yleispiirteiseksi. Esimerkiksi väestön ikärakennetta, työmarkkinoita ja muuttovirtoja tarkastellaan lyhyesti vain koko Suomen osalta, vaikka maan eri osat poikkeavat olennaisella tavalla toisistaan. Nykytilanne ja siihen johtanut kehitys on suurissa eteläisen Suomen kaupungeissa aivan erilainen kuin esim. maaseutukunnissa. Tämän tulisi käydä ilmi ohjelmastakin.

Muutamit kansainväliset tilastovertailut sekä hyvät käytännöt ja vastaavat ohjelmat joistakin muista EU-maista olisivat konkretisoineet ja jäsentäneet asiaa nykyisestäään. Lähtökohtiin olisi syytä lisätä myös ensimmäisestä maahanmuuttopoliittisesta ohjelmasta saadut kokemukset – erityisesti pakolaisten kuntiin sijoittamisen osalta.

Helsingin seudulla asuu jo nyt suhteellisesti huomattavasti suurempi osuus ulkomaalaisia kuin muualla Suomessa. Työvoiman saanti erityisesti työvoimapulasta kärsiville aloille on Helsingille tärkeää. Hyvin koulutetun ja korkean osaamistason työvoiman saanti myös ulkomailta on tärkeää Helsingin ja koko seudun kehitykselle. Työ- ja oleskelulupakäytäntöjen hallittu yksinkertaistaminen edistäisi työvoiman saantia.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Telekopio
PL 5500 00099 HELSINGIN KAUPUNKI mailto:tietokeskus.kirjaamo@hel.fi	Unioninkatu 28 A Helsinki 10 tietokeskus.kirjaamo@hel.fi	Vaihde (09) 1691 www.hel.fi/tietokeskus	(09) 169 3777

8.8.2005

2

Helsingin koulutus- ja työmarkkinat poikkeavat muusta maasta ja asetavat asukkaat kovaan kilpailutilanteeseen, ehkä kovempaan kuin muualla maassa. Erityisongelmia ovat vaikeus päästä ammatilliseen koulutukseen ja pitkäaikaistyöttömien suuri määrä. Helsingin seudun työvoimasta suurella osalla on korkea-asteen tutkinto. Ulkomaalaista työvoimaa houkuteltaessa maan eri osien erityistarpeet tuleekin ottaa huomioon.

Helsinki on jo pitkään toiminut kansainvälisyyttä edistävästi esimerkiksi houkutellen ulkomaisia yrityksiä sijoittumaan kaupunkiin ja seudulle. Ulkomaalaisten sopeutumiseen, kotouttamiseen ja työllistymiseen on kohdennettu palveluja. Myös elinkeinonharjoittamisen ja yritystoiminnan aloittamisen yksinkertaistaminen on hyvä tavoite, kuitenkin niin, ettei vastaava olemassa oleva yritystoiminta vaarannu.

Ohjelman toimeenpanon, erityisesti pääpainoksi nostetun työperäisen maahanmuuton edistämisen todetaan aiheuttavan uusia kustannuksia. Eri kulttuureista tulevien asiakkaiden palvelutarpeiden oletetaan olevan nykyistä moninaisempia ja edellyttävän erilaisuuden huomioon ottavaa palveluosaamista kunnilta. Osaavan, kansainvälisesti suuntautuneen työvoiman kouluttaminenkin on kallista – myös kunnille. Ehdotettujen toimenpiteiden kustannusvaikutukset esitetään selvitetäväksi myöhemmin, erillisen toimeenpano-ohjelman yhteydessä. Kuntien maksettavaksi tulevista kustannuksista tulisi olla selvät käsitykset jo ennen varsinaisen ohjelman hyväksymistä.

Ohjelmassa otetaan kantaa rasismirikollisuuteen, mikä onkin paikallaan. Tavoiteltaessa maahanmuuttajien määrän kasvua tulisi rikollisuutta tarkastella erityisesti kaupunkioloissa laajemmin – myös maahanmuuttajien rikollisuutta Suomessa, erityisesti järjestäytyntä kansainvälistä rikollisuutta.

Ohjelmaan sisältyy ohjauksen, valvonnan ja seurannan edellytysten parantaminen, missä tilastotiedot ovat keskeisiä välineitä. Maahanmuuttoa koskevia tilastoja tulisi kehittää kansainvälisessä yhteistyössä EU:n piirissä, kansallisen Tilastokeskuksen johdolla yhteistyössä kuntien, ainakin suurten kaupunkien kanssa. Yhteistyön puitteisiin sopii hyvin myös ohjelmassa mainittu maahanmuuttotutkimus.

Lisätietoja antaa tutkimusprofessori Harry Schulman, puh. 169 3602.

A. Manninen
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Asta Manninen
vs. johtaja

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Telekopio
PL 5500 00099 HELSINGIN KAUPUNKI mailto:tietokeskus.kirjaamo@hel.fi	Unioninkatu 28 A Helsinki 10	Vaihde (09) 1691 www.hel.fi/tietokeskus	(09) 169 3777